

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kirkkolain hallintolainkäyttöä koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi sen johdosta, että muutoksenhausta hallintoasioissa annettu laki on korvattu uudella hallintolainkäyttölaila. Hallintolainkäyttölakia sovellettaisiin myös kirkollishallinnossa, jollei kirkkolaissa eräiden kysymysten osalta toisin säädetä.

Kirkkolakia ehdotetaan lisäksi muutetta-

vaksi niin, että muutoksen hakemisesta eläkeasioissa ei säädettäisi enää kirkkolaissa vaan evankelis-luterilaisen kirkon eläkeläisissä ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkeläisissä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti hallintolainkäyttölain kanssa 1 päivänä joulukuuta 1996.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Laki muutoksenhausta hallintoasioissa (154/50), jäljempänä hallintovalituslaki, koskee kirkollishallinnon valitusasioita, jollei kirkkolaissa toisin säädetä. Hallintovalituslaki on siten toissijaisena omaksuttu kirkollishallintoon. Kirkkolaissa on erityissäännöksiä muun muassa jäsenvalituksesta seurakuntahallinnossa, tiedoksiantoon liittyvistä kysymyksistä, valittamisesta seurakuntavaaleista, tuomiokapitulin suorittamasta katselmuksesta, todistajan kuulemisesta ja oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta sekä valituskielloista ja täytäntöönpanokelpoisuudesta. Myös ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annettu laki (200/66) koskee kirkollishallintoa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Uusi hallintolainkäyttölaki (586/96) korvaa hallintovalituslain ja ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain sekä täydentää hallintolainkäytön menettelysäännöksiä merkittävästi. Hallintolainkäyttölaita johtuvat lainsäädäntötekniset muutokset ehdotetaan tehtäviksi myös kirkkolakiin siltä

osin kuin siinä on viitattu hallintovalituslakiin. Kun myös hallintolainkäyttölaki on toissijainen eikä toisaalta koske kaikilta osin esimerkiksi tuomiokapitulien lainkäyttötoiminnassa sovellettavaa menettelyä, on menettelyn osalta edelleen joko säädettävä erikseen tai viitattava hallintolainkäyttölain säännöksiin. Tuomiokapitulien osalta, jotka eivät ole tuomioistuimia, tämä koskisi erityisesti todistajien kuulustelua, katselmusta ja todistajanpalkkioiden määräämistä. Kun näistä asioista jo on säännökset kirkkolaissa, voidaan ne pääosin säilyttää ennallaan.

Periaatteena tulisi olla, että samasta asiasta säädettäisiin vain yhdessä laissa eikä sitä toistettaisi, vaikka toistamista selvyiden vuoksi voitaisiin myös puoltaa. Siten esimerkiksi oikeudenkäyntikulujen tuomitsemista koskeva kirkkolain säännös olisi kumottava, koska hallintolainkäyttölaisissa on asiaa koskeva kattava säännös, joka koskee myös muita hallintolainkäyttöelimiä kuin tuomioistuimia.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Asia on valmisteltu kirkkohallituksessa, jonka esitysluonnoksesta ovat antaneet lausuntonsa Akava-JS ry., Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liitto SVTL r.y. ja Kunta-alan unioni r.y.

Kirkolliskokouksessa asia on valmisteltu lakivaliokunnassa.

5. Muita asiaan vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle annetaan erikseen kirkolliskokouksen 10 päivänä toukokuuta 1996 tekemään päätökseen perustuva hallituksen esitys evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta, jossa ehdotetaan muutettavaksi eläkelakia lisäämällä siihen säännökset muutoksenhausta kirkkohallituksen eläkeasiassa antamaan päätökseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

19 luvun 6 §. Pykälän säännös laillisen oikeudenkäyntijärjestyksen noudattamisesta käsiteltäessä lainkäyttöasioita tuomiokapituleissa ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin.

19 luvun 8 §. Pykälä, joka sisältää säännöksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta, ehdotetaan kumottavaksi, koska kulujen korvaamista koskeva säännös sisältyy hallintolainkäyttölakiin (74 ja 75 §).

24 luvun 5 a §. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 a §, josta ilmenee, että kirkkolain muutoksenhakusäännökset eivät koske eläkeasioita.

24 luvun 8 §. Pykälässä oleva viittaus voimassa olevaan hallintovalituslakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan hallintolainkäyttölakia, joka näin yleisviittauksella omaksuttaisiin kirkollishallintoon, jollei kirkkolaissa toisin säädetä.

25 luvun 1 §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta voidaan säätää muuallakin kuin kirkkolaissa. Eläkelain uudet säännökset koskevat myös täytäntöönpanoa. Lisäksi viittaus hallintovalituslakiin on muutettava koskemaan hallintolainkäyttölakia.

25 luvun 2 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan kirkkolain tiedoksiantopykälä asianosaiselle ei koskisi eläkeasioita. Tiedoksiantopykälä ehdotetaan sisällytettäväksi kirkon eläkelakiin.

2. Voimaantulo

Kirkkolain ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muutokset ehdotetaan tuleviksi voimaan samaan aikaan kuin hallintolainkäyttölaki eli 1 päivänä joulukuuta 1996. Eläkepäätösten osalta ehdotettuja lakeja sovellettaisiin haettaessa muutosta lain voimaantulon jälkeen annettuun päätökseen. Soveltaminen ehdotetaan riippuvaksi päätöksen antamisajankohdasta sen takia, että uudet säännökset voidaan tällöin ottaa huomioon jo valitusosoitusta laadittaessa.

Ennen lain voimaantuloa annettuihin päätöksiin haettaisiin muutosta edelleen korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 7 b §:n 1 momentissa tarkoitetuissa päätöksen poistamista koskevissa asioissa olisi kuitenkin ratkaistava se, milloin päätöksen poistamista koskeva hakemus tai esitys tehdään. Uusia säännöksiä sovellettaisiin silloin, kun hakemus tai kirkkohallituksen esitys tehdään lain voimaantulon jälkeen. Ennen lain voimaantuloa tehdyn päätöksen poistamista voidaan nimittäin hakea useita vuosiakin lain voimaantulon jälkeen. Tällaisessa tilanteessa ei olisi tarkoituksenmukaista soveltaa ennen lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/93) 19 luvun 8 §, muutetaan 19 luvun 6 §, 24 luvun 8 § ja 25 luvun 1 §:n 3 momentti sekä lisätään 24 lukuun uusi 5 a § ja 25 luvun 2 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

19 luku

Tuomiokapituli

6 §

Menettelyä koskevat oikeusohjeet

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tuomiokapitulissa noudatetaan hallintoasioita käsiteltäessä, mitä hallintomenettelylaissa (598/82) on säädetty, ja lainkäyttöasioissa hallintolainkäyttölakia (586/96).

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

5 a §

Valittaminen eläkepäätöksestä

Muutoksenhausta kirkkohallituksen eläketä koskevassa asiassa antamaan päätökseen säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa (298/66) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaisissa (258/70).

8 §

Muut säännökset muutoksenhausta

Jollei tässä laissa toisin säädetä, muutoksenhausta, asian käsittelyssä ja päätöksen-

teossa on noudatettava, mitä hallintolainkäyttölaisissa (586/96) on säädetty.

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

1 §

Täytäntöönpanokelpoisuus

Jollei tässä laissa tai sen nojalla muuta säädetä, kirkkohallituksen tai tuomiokapitulin päätöstä täytäntöönpanossa on noudatettava, mitä hallintolainkäyttölaisissa (586/96) on säädetty. Kirkkohallitus tai tuomiokapituli saa kuitenkin itse päättää, että sen päätös pannaan täytäntöön välittömästi, jos asia on niin kiireellinen, että viivytys aiheuttaisi erityistä vahinkoa.

2 §

Tiedoksianto asianosaiselle

Tiedoksiannosta eläkeasiaa koskevasta päätöksestä säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa (298/66) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaisissa (258/70).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Claes Andersson

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/93) 19 luvun 8 §,
muutetaan 19 luvun 6 §, 24 luvun 8 § ja 25 luvun 1 §:n 3 momentti sekä
lisätään 24 lukuun uusi 5 a § ja 25 luvun 2 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 luku

Tuomiokapituli

6 §

Menettelyä koskevat oikeusohjeet

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tuomiokapitulissa noudatetaan hallintoasioita käsiteltäessä, mitä hallintomenettelylaissa (598/82) on säädetty, ja lainkäyttöasioissa laillista oikeudenkäyntijärjestystä.

6 §

Menettelyä koskevat oikeusohjeet

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tuomiokapitulissa noudatetaan hallintoasioita käsiteltäessä, mitä hallintomenettelylaissa (598/82) on säädetty, ja lainkäyttöasioissa *hallintolainkäyttölakia* (586/96).

8 §

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Ratkaistessaan 5 §:ssä mainitun asian tuomiokapituli voi velvoittaa hävinneen asianosaisen suorittamaan oikeudenkäyntikulujen korvausta noudattaen soveltuvin osin oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädettyjä perusteita.

8 §

(kumotaan)

24 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

5 a §

Valittaminen eläkepäätöksestä

Muutoksenhausta kirkkohallituksen eläketä koskevassa asiassa antamaan päätökseen säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaislaissa (298/66) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaislaissa (258/70).

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Muut säännökset muutoksenhausta

Jollei tässä laissa toisin säädetä, muutosta haettaessa ja siitä päätettäessä on noudatettava, mitä on säädetty laissa muutoksenhausta hallintoasioissa (154/50).

8 §

Muut säännökset muutoksenhausta

Jollei tässä laissa toisin säädetä, *muutoksenhaussa, asian käsittelyssä ja päätöksenteossa on noudatettava, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/96) on säädetty.*

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

1 §

Täytäntöönpanokelpoisuus

Jollei tässä laissa muuta säädetä, kirkkohallituksen tai tuomiokapitulin päätöstä täytäntöönpanossa on noudatettava, mitä laissa muutoksenhausta hallintoasioissa (154/50) on säädetty. Kirkkohallitus tai tuomiokapituli saa kuitenkin itse päättää, että sen päätös pannaan täytäntöön välittömästi, jos asia on niin kiireellinen, että viivytys aiheuttaisi erityistä vahinkoa.

1 §

Täytäntöönpanokelpoisuus

Jollei tässä laissa tai sen nojalla muuta säädetä, kirkkohallituksen tai tuomiokapitulin päätöstä täytäntöönpanossa on noudatettava, mitä *hallintolainkäyttölaissa (586/96)* on säädetty. Kirkkohallitus tai tuomiokapituli saa kuitenkin itse päättää, että sen päätös pannaan täytäntöön välittömästi, jos asia on niin kiireellinen, että viivytys aiheuttaisi erityistä vahinkoa.

2 §

Tiedoksiannosta asianosaiselle

Tiedoksiannosta eläkeasia koskevasta päätöksestä säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkeläissa (298/66) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkeläissa (258/70).

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*
